

5. Лучко М.Р. Контроль якості внутрішнього аудиту підприємств в умовах євроінтеграційних процесів. Бізнес Інформ. – 2015. – №7. – С. 229–234.

ШЕСТЕРНЯК М.М.

кандидат економічних наук, доцент

ІВАХІВ А.М.

студентка

Західноукраїнський національний університету,

м. Тернопіль, Україна

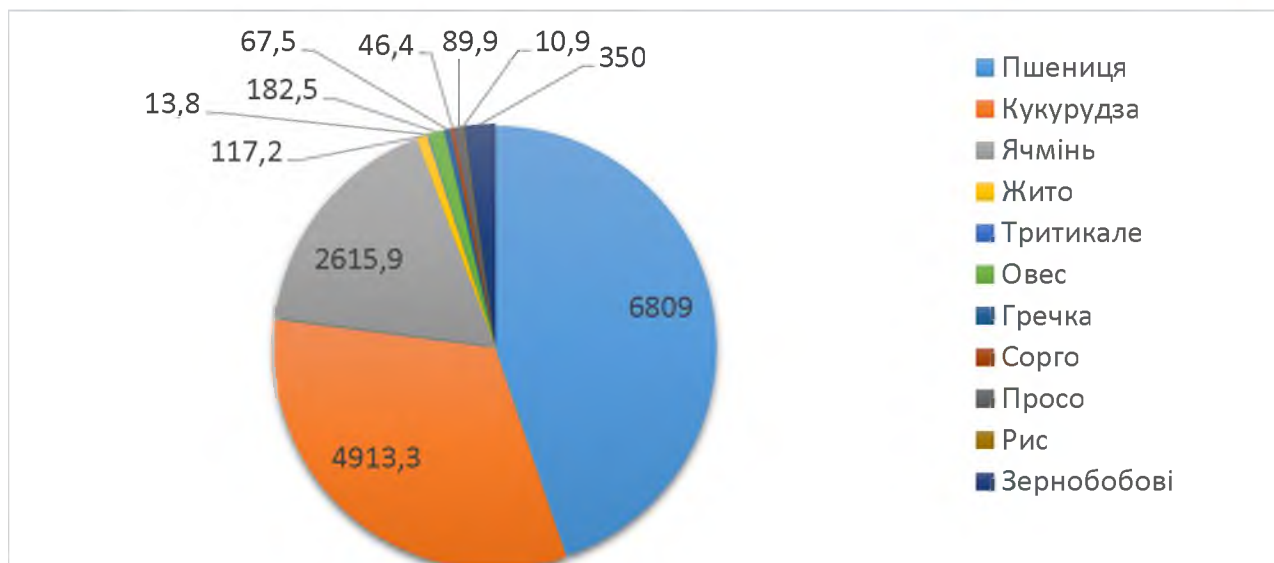
АНАЛІЗ СТАНУ РИНКУ КУКУРУДЗИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

В сучасний період одним із першорядних завдань розвитку сільського господарства України є вирощування обсягів виробництва зерна, зокрема кукурудзи, яке використовують як для продовольчих, так і технічних потреб. Практика свідчить, що останні кілька років збільшується загальне виробництво зерна кукурудзита зростає попит на нього на світовому ринку. Саме збільшення посівних площ під даною культурою та зростання її експорту за межі держави дає відчуття впевненості вітчизняним виробникам. Сьогодні, перед сільгоспвиробником кукурудзи постає широкий ринок збуту. Разом з тим, зернове господарство є базовим у сільськогосподарському виробництві України та має важливе народногосподарське значення. Розвиток конкуренції на вітчизняному ринку, злагоджена діяльність сільгоспідприємств, пов'язаних із зерновиробництвом, функціонування внутрішнього та зовнішнього ринків зерна кукурудзи, аналіз сучасного стану розвитку ринку кукурудзи потребують постійного регулювання конкурентоспроможності виробництва зерна кукурудзи з боку держави.

Розбіжності між системами обліку й статистики, що використовуються в окремих країнах світу, створюють труднощі для розвитку зовнішньоекономічних зв'язків країн та їх співпраці з міжнародними організаціями, інтеграції в міжнародне співробітництво. Україна поступово впроваджує у повсякденну практику програми удосконалення вітчизняної статистики, щоб посилити необхідність апроксимації діючої статистичної методології до міжнародних стандартів. Тому так важливо дотримуватись міжнародних стандартів при публікації даних у статистичних щорічниках, довідниках, бюлетенях, аналітичних доповідях та ін. Як показує практика, розвиток національної статистики характеризується докорінною її перебудовою. Україна поступово впроваджує європейські стандарти життя, прагне максимально вдосконалити обробки інформації, впроваджує сучасні статистичні методи аналізу, створює автоматизовані банки даних, щоб досягнути поставленої мети та вийти на провідні позиції світу [1, с. 155]. Відповідно, це дає змогу більш ретельно проводити аналіз зміни статистичних показників у різних галузях та порівнювати між собою окремі країни.

Кукурудза – одна з високопродуктивних злакових культур універсального призначення, яка за рівнем врожайності при достатній вологозабезпеченості переважає багато культур і займає третє місце у світі після пшениці та рису. Сільськогосподарська галузь завжди була, є і буде вагомим складовою економіки кожної держави. Обсяги посівних площ зернових, доводять те, що Україна – зернова країна. У 2000 році питома вага площі зернових культур становила 50%, а у 2012 близько 56% [2]. Разом з тим, найбільшу частину в структурі зернових посівів у 2018-2019 займає пшениця – 6809 тис. га або це складає 45% усіх зернових посівів. На другому місці кукурудза – 4913,3 тис. га або 32% (рис. 1).

Вирощують кукурудзу як сільськогосподарські підприємства, так і господарства населення. За даними Державної служби статистики України, станом на 2018 рік, було

зібрано 700565,3 тис. центнерів з 14794,1 тис. гектарів в Україні. Найбільше зібрали в Полтавській області - 63417,6 тис. центнерів, на другому місці Вінницька - 59110,9 тис. центнерів, а на третьому Чернігівська область - 49094,5 тис. центнерів [2].

Рис.1. Ринок зернових культур в Україні 2018-2019 роки, тис.га*

Джерело: Побудовано на основі даних [2]

Проаналізувавши зміну обсягів посівних площ під кукурудзу, видно, що за останні 5 років кількість посівів під кукурудзу збільшується на відносно малий показник. Це означає, що ріст валових зборів зерна упродовж останніх років відбувається не за рахунок збільшення кількості посівів, а за рахунок збільшення врожайності кукурудзи. Також, це показує інтенсифікацію зернового виробництва в Україні. Процес інтенсифікації тісно пов'язаний з використанням новітніх інноваційних досягнень в галузі селекції і насінництва.

Кожного року у світі виробляється кукурудзи більше, ніж будь-яких інших злакових культур. Кукурудза є «королевою» полів не лише для республік колишнього СРСР, де її так назвали, а й для всього світу. Із часткою 42% вона витіснила з першого місця пшеницю і стала лідером зернового балансу планети. Це означає, що вона диктує свої умови на глобальному ринку зерна. Упродовж останніх десяти років обсяги її виробництва постійно зростали[3].

Рис.2. Топ-10 країн-виробників кукурудзи у 2019-2020 маркетинговому році*

Джерело: Побудовано на основі даних[4]

Кукурудза вважається одним із кращих видів зерна для виробництва концентрованих кормів у тваринництві та незамінною сировиною для виробництва біоетанолу. Головними

виробниками кукурудзи в світі є США, Китай та Бразилія, а ще провідне місце в світовому виробництві даної культури займає Україна[4].

За даними Державної митної служби за результатами 2019-2020 маркетингового року на зовнішні ринки експортовано рекордні 57,2 млн тон зернових, зернобобових та борошна, що на 6,8 млн. тон більше ніж минулого року. Зернових і зернобобових поставлено 56,7 млн. тон, а саме :

- пшениця і суміш пшениці та жита – 20,5 млн. тон;
- ячмінь – 5,08 млн. тон;
- жито – 8,2 тис. тон;
- кукурудза – 30,3 млн. тон;
- інші зернові та зернобобові – 791 тис. тон[5].

За обсягами поставок кукурудзи Україна займає третє-четверте місце на світовому ринку. Аналітики вважають, що активний експорт кукурудзи з України на тлі зниження пропозицій у грудні та січні може зумовити підвищення ціни на цю продукцію. Ринок сільського господарства України є пріоритетним у розвитку економіки, становить найбільшу частку в експорті країни. За рахунок виробництва, переробки та експорту зерна, у бюджет країни надходять суттєві грошові кошти, також ця галузь забезпечує працевлаштування багатьом людям. Ця сфера має суттєвий потенціал розвитку, тому, що наша країна володіє великою кількістю земельних ресурсів та достатньою кількістю робочої сили [6].

Проведені дослідження свідчать про те, що кукурудза займає провідне місце серед зернових культур, оскільки є незамінним джерелом сировини та посідає друге місце (після тростини) за обсягами валового виробництва у світі, а за прибутковістю - третє (після конопель та рису). Головними виробниками кукурудзи в світі є США, Китай та Бразилія. Першорядне місце в світовому виробництві даної культури займає також Україна, оскільки є одним із найбільший експортерів зерна в Європі. В сучасний період спостерігається тенденція зростання світового попиту на цю зернову культуру, оскільки вирощувати кукурудзу є економічно вигідно, що мотивує сільгосп підприємства збільшувати посівні площі.

Список використаних джерел

1. Шестерняк М. М. Статистика в Україні: основні етапи розвитку, стан, тенденції та перспективи. *Науково-виробничий журнал «БІЗНЕС-НАВІГАТОР», ПВНЗ «Міжнародний університет бізнесу і права»*. Випуск 4 (53) / 2019. Херсон, 2019. С. 150-157. URL: http://www.business-navigator.ks.ua/journals/2019/53_2019/28.pdf
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Маслак О. Ринок кукурудзи врожаю 2016 року. *Економічний гектар*. 21.11.2016. URL: <http://agro-business.com.ua/agro/ekonomichnyi-hektar/item/7945-rynok-kukurudzy-vrozhaiu-2016-roku.html>
4. Міністерство сільського господарства США (USDA). URL: <https://www.usda.gov>
5. Державна митна служба. URL: <https://customs.gov.ua/statistika-ta-reiestri>
6. Аграрне інформаційне агентство. URL: <https://agravery.com>
7. Лучко М.Р. Контроль якості внутрішнього аудиту підприємств в умовах євроінтеграційних процесів. *Бізнес Інформ*. – 2015. – №7. – С. 229–234.